

Vahekokkuvõtted alatöörühmade tööst

Hariduse- ja noorsootöö eelarve läbirääkimiste töörühm

27.01.2021

veebikoosolek

Lähteülesanne 2.09.2020 VV ja ELVL tööruhmast

Töötada välja 2020.aasta lõpuks ettepanekud:

1) mis motiveeriks kohalikke omavalitsusi looma ja pidama maakonna- ja valdkonnapõhiseid integreeritud koole/kompetentsikeskuseid.

2) kuidas aidata kaasa omavalitsuste koolivõrgu korrastamisele.

Alatöörühmade tegevus 2020

16.10.2020 ja (kaasatud ka SOMi esindajad)

Integreeritud ja KOVi ülesed mudelid suuremat tuge vajavatele lastele

4.11.2020 ja 25.11.2020

Kahanev koolivõrk

11.11.2020 ja 14.12.2020

Kasvav koolivõrk

Ettepanekud töörühmast:

Integreeritud ja KOVi ülesed mudelid suuremat tuge vajavatele lastele

- ❖ Toetada SOM reformi suunda: Vajalik lapse abivajadust hinnata tervikuna, et tekiks üks juhtumiplaan (füüsiline, vaimne tervis), toe rakendamine lapsele ja perele ühest kohast (koolist, kus laps valdava osa päevast veedab).
 - ❖ Võimalik mudel lahendusena- õppenõustamise keskus ja suuremat tuge vajavate laste kool on ühes üksuses ja maakonna/piirkonnapõhine (Saaremaa).
 - ❖ Hariduse ja sotsiaalvaldkonna integreerimise võimalused on olemas aga vajavad selgeid lahendusi ka seadusandlikul tasemel.
- Koolieelse lasteasutuse seadus muutmisel, laste arengu hindamine, keele- ja kõnetugi varajaselt, ei ole vaja nõustamiskomisjoni otsust, selleks tuleb seadust muuta.
- Täiendada PGSi : Suurema toe vajadusega lastele võimalus luua kool-kompetentsikeskus kui haridus- ja sotsiaalteenuseid integreeriv haridusasutus. Määratleda sh milliseid teenuseid saab osutada, ülesanded ja vastutus
- ❖ KOVil proaktiivne roll esmase kontakti loomisel suuremat tuge vajava lapse perega. Lahenduseks KOVis ametikoht/ülesanne olemasoleval ametnikul, kelle ülesandeks vanematega võtta ühendust, pakkuda neile sobivaid lahendusi ja nõustamist (Türi).
 - ❖ KOVidel puudub praktika suuremat tuge vajavate laste koolide ühisest pidamisest, et teenuse kättesaadavus ja areng oleks tagatud laiemalt kui ühe KOVi lastele. Lahendus toetada piloote ja koondada suuremat tuge vajavate laste koolide pidamisel integreeritud lahenduste mudelid, jagades parimat praktikat.
 - ❖ ESF ja teiste meetmete perioodi (2022-2027) kavandamisel toetada KOVide tegevusi nn ühe ukse poliitika ja lõimitud teenuste osutamise mudelite rakendamisel.(SOM, HTM)

Ettepanekud töörühmast: Kahanev koolivõrk

- ❖ Tähelepanu koolivõrgu korrastamisel enam sisule. Kuidas muudatused koolivõrgus toetavad lapse arengut, sotsiaalsete oskuste vaatest. Ülikoolidega koostöö lapse arengu fookusest lähtuvalt selgituste andmisel, uuringute tegemisel.
- ❖ Selgitada avalikkusele, et ka kuni 6. klassiline on jätkusuutlik. Koolijuhtidel vajalik hoiakute muutus, kuidas kuni 6. klassiline kool loob võimaluse toetada lapse arengut ja mis on selle mudeli eelised. Parimate praktikate kogumisel kõneisikuteks KOVID ja koolijuhid, kes kuni 6. klassiliste koolide pidajad, juhid.
- ❖ Algkooli mõiste seadusse tuua (Soomes PK ala- ja ylaaste), väärtustaks enam ka kuni 1.-6. kl mudelit. Liitklasside võimalus 1.-2. kooliastmes, paindlikud mudelid 1.-3. klassi, 1.-4. klassi, 1.-6. klassi.
- ❖ Õppekava ülevaatamine. Spetsiifiliste ja väikeste tunnimahutudega ained, kas võimalik need õpetada klassiõpetajal, vajab see nende täiendavat ettevalmistust või täiendavaid aga osakoormusega õpetajaid.
- ❖ Kas peaks seadusandluses olema õpilaste arvudele piirmäärad n alates kolmandast kooliastmest ? Analüüsida ka täna kehtivaid piirmäärasid (24, 16)
- ❖ Kas on vajalik väikekoolide mõiste täpsustamine kahanevates piirkondades, et anda vanematele kindlus, millises suuruses koole on mõistlik hoida ja arendada?
- ❖ Kas 3.-4. kooliastme koondumiseks võimalik kahanevates piirkondades mudel ka siis, kui riigil keskkhariduse korraldamisel suurem vastutus?
- ❖ Koolivõrgu teemal laiemad avalikud arutelud kohalikul, maakondlikul tasandil n koostöös ELVL, HTM Õpetajate Lehe projekt, maakondlikud seminarid 2022 (tuua välja koolivõrgu trendid, sisulised argumendid, millised KOVIDele soovituslikud materjalid, parimad praktikad, toetavad meetmed..)

Ettepanekud töörühmast: Kahanev koolivõrk

- ❖ Uued mudelid avalike teenuste arendamisel. Ruumiprogrammi lahendused peaks arvestama põhimõttega, et kool on kogukonnakeskus ja selle juurde/samasse üksusse koonduvad kõik teised avalikud teenused sh üldharidus, noorsootöö, huviharidus.. Erinevate mudelite võimalused: nt lasteaed +1. kooliaste loob võimalusi kasutada lasteaia õpetajaid ka esimeses kooliastmes.
- ❖ Eraldi riiklikult toetatud meede kahanevatele piirkondadele, kes loovad avalikke teenuseid koondavaid kogukonnakoole. Arhitektide Liidu kaasamine, et pakkuda välja lahendusi erinevate avalike teenuste pakkumiseks ruumilahenduste leidmisel.
- ❖ KOVide loodud koolivõrgu korrastamise analüüsides jt koolivõrgu korrastamise parimate praktikate ülevaate koostamine ELVLi veebi nt maakondade põhiselt. Lähteülesande koostamise oskus mõjutab analüüsi tulemust. Peaksime lähteülesande koostamise kogemust jagama, et oleksime targemad tellijad?
- ❖ Haridusseadus on jäänud ajale jalgu ja vajaks muutmist. Samas on aegade jooksul paljud teemad PGSi täpsusemaks kirjutatud. Seadusandlus vajaks tervikuna üle vaatamist.
- ❖ HTMi ja ELVLi koostöös soovituslik juhend/töömaterjal koolivõrgu korrastamiseks. Kui KOV ei soovi, ei pea kasutama.
- ❖ Tasanduste ja tasaarvelduste ning tegevuskulude arvelduse teemat arutada suurel töörühma koosolekul.
- ❖ Toetada suunda, et põhikooli rahastus tulubaasi. Kuidas arvestada paikkonnapõhisust, vajalik töörühmas arutada. Üks variant RM poolt pakutud lahendus, mida võiks suures töörühmas tutvustada, hinnata mõjusid ja kujundada töörühma arvamusel sh kas vaja välja töötada ka teisi alternatiive. Eraldi teema, kuidas arvestada suuremat tuge vajavate laste toetus, kui see tulubaasis.

Ettepanekud töörühmast: Kasvav koolivõrk

- ❖ Riigigümnaasiumide loomine ja täiskasvanute üldhariduse õppe korraldamise üleandmise riigile võimaldab Harjumaale ja Tallinna ning Tartusse saada juurde õppekohti.
- ❖ Haridusvõrk peab olema maakonnas/piirkonnas avatud, sh peab olema ühistransport ja taristu, mis toetavad vaba juurdepääsu kõigile õppuritele olenemata tema elukohast. Õpilastransport peab olema integreeritud maakondliku ühistranspordiga, paralleelsüsteeme ei ole mõistlik luua. Ettepanek saata antud küsimuses hariduse töörühma ettepanek ka MKMile ja Maanteeametile.
- ❖ Kasvavatel omavalitsustel suureks väljakutseks kaasav haridus. Investeeringutoetus vajalik tegutsevate koolide juurde integreeritud teenuseid koondavate juurde- või ümberehitiste rajamiseks. Ka suuremat tuge vajavate laste koolide loomine ja ühine pidamine on üks võimalus.
- ❖ KOVide koostöö fookus on haridusvõrgu planeerimisel vajalikuks sisendiks maakonna arengustrateegiate uuendamisel.
- ❖ Tegevuskulude arvelduse arengute osas tuleb leida omavalitsuste vahelised kokkulepped. Tegevuskulude teemal luua eraldi alatöörühm järgmisel koosolekul jaanuaris 2021. Kujundada ka seisukoht, kas maakonna haridusvõrgu kui terviku vaatele aitaks kaasa KOVide tegevuskulude arvlemine, mis arvestaks ka investeeringukomponenti?
- ❖ Klassitäitumuse piirmäär 24 seadusandluses võimalusega suurendada klassi õpilaste arvu võiks olla paindlikum st hoolekogu nõusolek konkreetse klassi osas võiks olla vähemalt kolmeks aastaks, mitte igal aastal eraldi.
- ❖ Toetada suunda, et pikema perspektiiviga muudatused st põhihariduse sihtotstarbeline toetus tulubaasi ja keskkhariduse vastutus riigile ja koostöö keskkhariduse õppekohtade osas KOVide/eraõiguslike juriidiliste isikutega, ühel ajal. Muudatuste eelduseks on ka, et õpetajate töötasu läbirääkimiste protsessis arengud on kokku lepitud.

Töörühma seisukoht

- 1) Kas jätkame loodud alatöörühmades arutelu?
- 2) Arvestame tehtud ettepanekuid oma edasiste töörühma koosolekute päevakordade planeerimisel?
- 3) Kas loome alatöörühma tegevuskulude teema ettevalmistamiseks oma töörühma koosolekule?